

[Første næstformand]

Redegørelsen vil komme til forhandling onsdag den 24. maj 1989.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 17/5 89 om forsøgsudsætning af gensplejsede sukkerroer efter lov om miljø og genteknologi.

(Redegørelse nr. R 22).

Miljøministeren (Lone Dybkjær):***1. Indledning***

Med denne redegørelse får Folketinget lejlighed til – i overensstemmelse med tilsagnet fra den tidligere miljøminister – med udgangspunkt i en konkret ansøgning at drøfte de principielle aspekter ved udsætning af gensplejsede organismer i miljøet.

Der tages hermed hul på en ny udvikling, som indebærer en række muligheder, men måske også nogle risici. Udviklingen skal derfor følges nøje, og det er vigtigt, at der løbende sker en bred orientering og debat om genteknologiens muligheder og konsekvenser.

Set i et større perspektiv står vi på tærsklen til en ny udvikling, som kan betyde en teknologisk og økonomisk ændring af stor betydning for Danmark.

De nye genteknologier indebærer muligheder for at erstatte den traditionelle kemiske industri med en ny, mere miljørigtig bioindustri uden de miljøproblemer, som vi kender alt for godt.

Rigtigt anvendt kan genteknologien være med til at fremme en industri med en mere bæredygtig udvikling. Derfor er det min indstilling at give tilladelse til den konkrete ansøgning, fordi vi har en klar interesse i, at dansk industri under miljømæssigt forsvarlige vilkår er med i denne udvikling. Ellers sker den blot andre steder – uden at vi fra dansk side har indflydelse herpå.

Selv om genteknologien rummer mange positive muligheder, skal man dog ikke glemme, at der kan være negative konsekvenser ved teknologien. Men det er en problemstilling, som også findes ved anvendelsen af andre teknologier, og som vi skal gøre op med ved hjælp af viden, oplysning og sund fornuft.

Dette er baggrunden for, at jeg i det kommende halve år dels med Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, dels med andre vil drøfte, om debatten gennem etableringen af et miljøetisk råd vil kunne tilføjes en ny dimension, som betyder en bedre klargøring af miljøproblemernes økologiske, sociale og etiske dimension.

Dette fører også til overvejelser om behovet for at placere gensplejnings- og bioteknologi-debatten i en bredere naturmæssig og etisk sammenhæng, f.eks. gennem en international naturrettighedserklæring, som kunne tage sigte på artsbeskyttelse som en nødvendig del af Jordens hukommelse. Gensplejsning og bioteknologi bør i hvert fald ikke handle om, at vi kan erstatte kendte eller forsvundne arter med nye. Vore følelser og frygt over for det nye har selv sagt også deres berettigelse. Men det er vigtigt at få adskilt, hvor meget af disse følelser der skyldes erfaringer med den gamle teknologi, og hvor meget der skyldes manglende viden og forståelse for den nye teknologi.

Jesper Jensen har udtrykt det i følgende digt:

»Tag jer i vare
når nogen kommer og vil sætte følelsen
op imod fornuften.

Følelser kan være
fornuftige og ufornuftige
bekæmp ufornuftige følelser.

Fornuft kan være
følsom eller ufølsom
bekæmp ufølsom fornuft.«

2. Baggrunden for redegørelsen

Den 27. december 1988 indsendte De Danske Sukkerfabrikker A/S en ansøgning om tilladelse til udsætning i 1990 af to typer gensplejsede sukkerroer på et forsøgsareal ved Holeby på Lolland.

Den ene type sukkerroe er resistent mod ukrudtsmidlet glyphosat (Roundup), den anden type er resistent mod en virussygdom (Rhizomania).

Ifølge § 11 i lov om miljø og genteknologi er udsætning imidlertid ikke umiddelbart tilladt, men kræver godkendelse.

De Danske Sukkerfabrikkers ansøgning er på denne baggrund blevet vurderet i relation til de sundheds-, miljø- og naturmæssige forhold,